

Ko**r**Társ

Interjú Dr. Dinók

Henriettel

Irány a

felsőoktatás!

Tanácsok leendő
egyetemistáknak

Egyetemi szakok

Játék

Cigány és
zsidó kultúra

Ismerd meg Lacit,
az Olasz gólkirályt!

2017. március

Tartalom

Bevezető

Köszöntő.....	3.
A Mashkar Kehilot projektről	4.

Tanulás

Szakeírások.....	5.
Irány a felsőoktatás!	7.
B terv – mit csináljak, ha nem sikerül a felvételi.....	9.

Életutak

Interjú Dr. Dinók Henriettel	11.
------------------------------------	-----

Kultúra/Sport

Nemzetközi Roma Nap	16.
Cigány eredetmonda.....	17.
Kanalas Dominika verse.....	18.
Ismerd meg a cigány zászlót!	18.
Zsidó vallási szimbólumok	19.
Laci, az olasz gólkirály.....	20.

Játék

Roma kvíz.....	21.
----------------	-----

Kedves Olvasónk!

Köszöntünk mindenkit a KorTárs szerkesztősége nevében! A magazint a Roma Ifjúsági Segítő Egyesület (RISE) tagjai szerkesztették, mely a Phiren Amenca Mashkar Kehilot – együtt az előítéletek ellen projektjének keretein belül valósul meg. Magazinunk – ahogyan neve is mutatja – elsősorban kortársainkat szólítja meg, számukra hasznos információkkal, tanácsokkal, példaértékű életutakkal szeretnénk segíteni, motiválni a fiatalságot. Mindemellett betekintést nyerhettek a cigány és zsidó kultúra egyes részeibe, és nyereeményekért játszhattok is velünk!

Ha bármi kérdésetek van, vagy tanácsra van szükségetek, esetleg megosztanátok egy-egy műveteket, gondolatotokat kortársaitokkal, írjatok nekünk bátran!

Az e-mail címünk: risegyesulet@gmail.com

Üdvözlettel:

a Szerkesztőség

A Mashkar Kehilot projektről

A **Phiren Amenca** egy roma és nem roma önkéntesek és önkéntességgel foglalkozó szervezetek nemzetközi hálózata. Az utazni vágyó fiatalok érdeklődésüknek megfelelő önkéntes munkát végezhetnek az EU tagállamaiban. A fent említett projektjük szintén közösségeket hoz össze, de most az országhatáron belül. Olyan roma, zsidó és nem roma/ nem zsidó emberek vesznek részt a projektben, akik tenni szeretnének közösségükért, nyitottak más közösségek, kultúrák megismerésére és harcolnak a diszkrimináció ellen. Mivel mi is fontosnak tartjuk a diszkrimináció és előítéletek elleni harcot és más közösségek megismerését, bekapcsolódtunk a projektbe!

Amit rólunk, azaz a **RISE**-ről tudni érdemes, hogy egy javarészt roma fiatalok vezetése alatt álló civil szervezet vagyunk, elsődleges célunk az érdekképviselet, és egy nemzetközi kapcsolati háló kiépítése más szervezetekkel, személyekkel. Közösségünk a fiatalság együttes ereje által törekszik a roma identitástudat erősítésére és mobilitásra, tanulásra való ösztönzésre. A magazint az egyesület tagjai tervezik és szerkesztik annak reményében, hogy minél több roma és hátrányos helyzetű fiatalhoz eljut, és hasznos tanácsokkal, információkkal szolgál számukra, valamint motiválja őket, alternatívákat mutat nekik a jövőt illetően.

Szakeírások

*Iránymutatásul összeszedtünk nektek néhány szakot a mieink közül.
Bővebb információért, tanácsokért, írjatok nekünk bátran!*

SZOCIÁLIS MUNKA: Ha zavarnak a társadalmi problémák, az egyenlőtlenségek, és kész vagy fellépni mindezek ellen akkor a szociális munka egy remek választás neked. Szociális munkásként a prevencióra és a már fennálló probléma kezelésére is törekednünk kell. Foglalkozhatsz csoportokkal vagy egyénekkel is pl.: családokkal, gyerekekkel, idős emberekkel, hajléktalan emberekkel, szenvedélybeteg emberekkel... Számomra ez a hivatás azért is különleges, mert a saját szakmámon túl olyan tudományokba is betekintést nyerhetek a 7 félév alatt, mint például a pszichológia, a szociálpolitika, a jog, a filozófia, a közgazdaságtan vagy az addiktológia.

SZOCIOLÓGIA: A szociológia az egyének, a csoportok és az intézmények (kölcön)hatásait, szabályait, folyamatait vizsgáló tudomány. Ez a tudomány a társadalom működését vizsgálja. A szociológusok által végzett kutatásokat több szakterületen is felhasználják a jogászok, oktatók, közgazdászok, fejlesztők - és még sokan mások- a társadalmi problémák enyhítése érdekében. A szociológia tárgya többek között a kisebbségekkel, az oktatással, a vallással, a politikával és nem utolsósorban a bűnözéssel foglalkozik.

GYÓGYPEDAGÓGIA: Érdeklődsz a sérült, fogyatékos, akadályozott emberek és a számukra biztosítandó segítségnyújtás lehetőségei, és az esélyegyenlőség iránt? Akkor a gyógypedagógia a te szakod, ami egy rendkívül összetett tudományterület! A képzés főként pszichológiából, orvostudományi alapismeretekből, némi szociológiából és jogból, pedagógiából áll. Nyolc szakirány közül választhatsz, melyek a következők: értelmileg akadályozottak pedagógiája, hallássérültek pedagógiája, látássérültek pedagógiája, logopédia, pszichopedagógia, szomatopedagógia, tanulásban akadályozottak pedagógiája, autizmus spektrum pedagógiája. A képzés rendkívül gyakorlatias, az utolsó félév pedig terepgyakorlat. Diploma után lehetőség van az oktatás, egészségügy szinte bármely területén dolgozni, továbbtanulási lehetőség nemcsak gyógypedagógia, a különböző terápiák, kisebbségsszociológia, interkulturális pszichológia és pedagógia szakokon lehetséges.

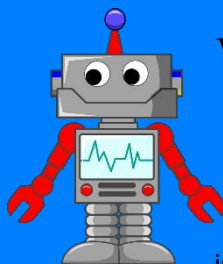
MOZGÓKÉPKULTÚRA- ÉS MÉDIAISMERET: ez a szak megismertet a filmművészet nagyjaival, betekintést ad a média világába, megismerhetővé válik a média-komplexum, világosabbá válik a média bonyolult és olykor infantilisen egyszerű formavilága. A filmművészet szerteágazó és értékálló műalkotásai lebilincselően hatnak azokra, akik erre fogékonyak. Fellini, Bergman, De Sica éppúgy megismerhető, mint Hitchcock, Tarantino vagy éppen

Nolan. A képzés átfogó, többféle médiaműveltségi terület megismerhető, közben készíthetsz mozgóképet is, gyakorlati képzés is folyik egyaránt. A filmőrülteknek éppúgy ajánlom, mint azoknak, akik most ismerkednek a mozgóképpel, akik megszeretnék ismerni ezt a lenyűgöző komplexumot. Felvételi vizsgát (gyakorlati-és alkalmasságit) kell tenni, tehát nem számít az érettségi eredményed, ha rátermett vagy. A végzettséggel több irányba is lehet utat törni magadnak, akár a mozgóképkészítés, akár más területen is, ami köthető a film-és médiavilághoz.

MÉRNÖKINFORMATIKA: Sokat lógsz a neten, szeretsz számítógépen játszani, érdekel az informatika világa és esetleg erősséged a logikus gondolkodás? Amennyiben ezen felül még jól is boldogulsz a reál tantárgyakkal, és kitartó vagy, akkor a mérnökinformatika szak a legjobb választás! Napjainkban a jól képzett informatikusokból nagy hiány van, így igazán versenyképes lehetsz egy ilyen képesítéssel. Nagyon sokrétű tevékenységeket végezhetsz a munkád során, hiszen informatikusokra szükség van a számítógép-hálózatoknál, a

rendszerüzemeltetéshez, vállalatirányításban, de akár az autópárhuzamban vagy az egészségügyben is. A 7 féléves képzésben a természettudományos alapismeretek megszerzésén túl a hallgatók több nyelven és környezetben is megtanulnak programozni. Ezen kívül természetesen megismerik a komplex szoftverrendszerek tervezésének módszereit ugyanúgy, mint a mesterséges intelligencia alapjait, s ezen a szakon „hardveres” ismeretekkel is kellőképpen ellátják a leendő informatikusokat. Mivel ez az egyik legdinamikusabban fejlődő ipar területe, ezért a tanulók számára garantált a diploma utáni elhelyezkedés.

VILLAMOSMÉRNÖK: Ha szeretsz gondolkodni és problémákat megoldani, akkor a villamosmérnöki pálya biztosan sok kihívást és ezzel örömet tartogat számodra. Nehéz olyan területet mondani, ahol nem használnak valamilyen módon elektromosságot. Eszközeink nagyrészt apró beágyazott "számítógépek" irányítják, a mosógéptől kezdve a bankautomatán át egészen az önjáró fűnyírógépig. Ezek programozásához szükséges ismereteket mind elsajátíthatod, továbbá a tervezésükhöz szükséges elektronikai ismeretek is rendelkezésedre állnak majd. Ezen kívül szabályozástechnikát is tanulsz, ami elengedhetetlen, hogy egy folyamatot irányítani tudj (pl.: sebesség-/hőmérséklet szabályozás). Megismerheted a környezet megismerését lehetővé tevő sokféle szenzort. A matematika magasabb szintű elsajátítása pedig segíti, hogy komplex problémákat tudj megoldani. Így villamosmérnöként nem csak a munkád lesz érdekes, de csak a fantáziád fog határt szabni, hogy otthon milyen "kütyüt" készítesz magadnak.

PÉNZÜGYI-SZÁMVITELI ÜGYINTÉZŐ: A pénzügyi-számviteli ügyintéző alkalmas a vállalkozások működésével összefüggő számviteli és pénzügyi feladatok elvégzésében való közreműködésre, részfeladatok önálló elvégzésére. A vállalkozás valamennyi pénzmozgással, illetve a pénzállomány-változással összefüggő nyilvántartásait vezeti, közreműködik az egyes pénzügyi műveletek előkészítésében, lebonyolításában, elszámolásában, kezeli az ehhez kapcsolódó iratanyagokat. Működő gazdálkodó szervezeten belül előkészíti és rögzíti az adott munkahely gazdasági eseményeit a helyi számviteli szabályok szerint, a gazdasági eseményeket kontírozza, a főkönyvi és az analitikus nyilvántartásokat vezeti, könyvviteli feladatokat készít.

Irány a felsőoktatás! – tanácsok leendő egyetemistáknak

A kutatás egyik legfőbb célja, hogy minél több roma hallgató átfogó tájékoztatást kapjon növelve a felsőoktatásba jelentkezők számát és megelőzve a lemorzsolódást. A RISE célkitűzései szorosan illeszkednek a kutatás elvárt eredményeihez. Az ifjúsági szervezet tagjai hitelesen tudják interpretálni az általuk megfogalmazott élményalapú javaslatokat, a tájékoztatáson keresztül elősegítve a minél hatékonyabb alkalmazkodást a középiskolából kikerülve az új környezethez és annak sajátosságaihoz.

Az ifjúsági szervezet feladatának tekinti, hogy rávilágítson a diplomás életpálya előnyeire, hogy a továbbtanulást vonzóvá tegye a fiatalok számára. A hátrányos helyzetű fiataloknak fel kell ismernie, hogy az egyetlen biztos lehetőségük a kitörésre a tanulásban rejlik. Versenyképes szakmával, tudással jó

életminőséget érhetnek el, példás karriert tudnak felépíteni. Stabil egzisztencia mellett, kiszélesült látókörrrel, anyagi korlátok nélkül az élet minden területén több lehetőség adódik.

Emellett Torkos Katalin is megállapítja, hogy „a cigány népeiséget sújtó társadalmi hátrányok leküzdése érdekében az oktatás nagy jelentőséggel bír”, ezért is elengedhetetlen, hogy a kitartó tanulás mellett időben megtervezzék élelmeneleiket a fiatalok. (Torkos 2002).

A kutatás alapján az alábbi javaslatokat érdemes megfontolni:

A tanuló **az iskolaválasztásnál a szülők és tanárok véleményének kikérésével, tanácsaival** és saját véleményének összevetésével alakítsa ki a felvételitervét. Fontos figyelembe venni a **választott intézmény bemeneti követelményeit** (tanulmányi felkészültség, megfelelő átlag, esetleges alkalmassági vizsga/teszt, felvételi pontok).

A felsőoktatásba való jelentkezés előtt érdemes minél átfogóbban **utána járni a felsőoktatási rendszer, intézmények, szakok ismerveinek**. A tájékozódás leghatékonyabb módjai a

nyíltnapokra való ellátogatás, tesztek kitöltése, tanácsok kérése tanároktól, ismerősöktől, pályaválasztási tanácsadótól, a leghasznosabbak pedig az Educatio¹ kiállítás – ahol minden felsőoktatási intézmény bemutatásra kerül -, valamint a választott szakról való ismeretszerzés olyan embertől, akinek személyes érintettsége van. Fontos előzetes teendő a **lehetséges felvételi pontszám kiszámolása**, mely annak a stratégiának a részét képezi, mely szükséges a felsőoktatásba való bekerüléshez. Szintén nagyon fontos tanács, hogy az érettségire való intenzív készülést – és magát a tájékozódást is – célszerű **hamar elkezdeni**, hiszen a középiskola utolsó éve nagyon eseménydús a különböző események, teendők miatt (pl. szalagavató, nyelvvizsga, ballagásra való készülés, stb.).

A **felvételt követően el kell kezdeni a további teendők iránti informálódást**, ami - többek közt – azért fontos, hogy maradjon idő például mindent beszerezni, elintézni, mindenhová jelentkezni (egyetem, kollégium, ösztöndíjak, gólyatábor). Fontos, hogy a tanulók **számításba vegyék a felsőoktatásban felmerülő költségeket** (utazás, kollégiumi költségek, étkezés, diákigazolvány, iskolai költségek, egyéb), valamint, hogy körülbelül a második hónap végén történik az egyetemi ösztöndíjak kifizetése. Ennél fogva **tanácsos jól beosztani a pénzt, előre gondolkodni, és jól választani a támogatási formák közül**, szem előtt tartva, hogy kezdő egyetemistaként nem tanácsos munkát vállalni.

A teljes tanulmány anyaga megtekinthető itt:

www.riseup.hu/irany-a-felsooktatas/

¹ Évente megrendezett rendezvény, amelyen több száz oktatási intézmény mutatja be kínálatát, érdeklődők megismerkedhetnek a felvételi követelményekkel, a választható tárgyakkal, a kollégiumi lehetőségekkel, az ösztöndíjakkal, a hallgatói élettel vagy akár az elhelyezkedési esélyekkel is. (Bővebben: www.facebook.com/educatiokiallitas)

B-terv – azaz mit tegyek, ha nem sikerül elsőre a felvételi

„Mit tegyek, ha nem sikerült a felvételi?” – sokunkban felmerül ez a kérdés, talán még a felvételi eredmények előtt. Ha nem kerültél be, ne keseredj el, a következő felvételi már csak azért is jobb lesz, mert tapasztaltabb leszel, ami a legfontosabb, hogy semmiképp sem szabad feladni, küzdeni és hajtani kell tovább, ami már egy nagy előny lesz számodra, hiszen egyetemen az egyik legfontosabb dolog, hogy küzdeni kell, és ha te ezt a képességet már tulajdonodban tudhatod, nagyobb esélyed lesz a bent maradásra!

Íme néhány tanács:

✎ Ha nem lett meg a jogszabályi minimum pontod, akkor mindenképp újra kell érettségizned, amellett, hogy a következő vizsgára jobban készülsz, kezdj el tanulni valamilyen nyelvet, és tegyél egy nyelvvizsgát, az is többletpont.

✎ Ha nem kerültél be, áthidaló megoldásként választhatsz valamilyen nappali vagy esti OKJ-s képzést. Ott jobban elmerülhetsz azon a területen, amit egyetemen is tanulni szeretnél. A képzések közül kettő ingyen jár, illetve diploma után is jár egy. A nappali OKJ iskolarendszerben működik, az esti tagozat nem, de esti tagozaton is jár a diákigazolvány.

Hogy kihangsúlyozzuk az OKJ-s képzés előnyeit, egy konkrét példán keresztül szeretnénk nektek bemutatni, mennyire hasznos lehetőség, és milyen jó B-terv lehet, ha ezt választjátok!

Kálmán a balassagyarmati Balassi Bálint Gimnáziumban érettségizett, vegyészmérnöknek készült, ám néhány pont miatt nem sikerült bekerülnie felsőoktatásba. Mivel mindig is tudta, hogy kémiai szeretne foglalkozni, elkezdett nézelődni, milyen lehetőségei vannak, így akadt rá egy vegyipari technikus OKJ-s képzésre egy színvonalas budapesti iskolában.

„Tudtam, hogy tovább akarok tanulni, édesapámnak volt az az ötlete, hogy a vegyiparban vagy a gyógyszeriparban kellene elhelyezkedni...ekkor kezdtem el a kémia felé kacsintgatni.”

Kálmán most a Petrik Lajos szakközépiskolában tanul, ahol igen magas színvonalon folyik az oktatás, nem csak elméleti szinten, rengeteg gyakorlati tanulással. Kálmán mesélt a szerves és szervetlen laborról, a kémiában használatos eszközökről, és arról, hogy egy ilyen képzés akár az egyetem előszobája is lehet.

„Ez az iskola jó átmenet lehet a gimnázium és egyetem között...igen komoly szakmát lehet szerezni OKJ-s képzésen is.”

Kálmán mindenkinek javasolja, aki nem került be egyetemre, hogy ne hanyagolják el a tanulást, az OKJ-s képzések is hozzásegíthetnek az egyetemhez, például pluszpontokkal, laborgyakorlattal ami beleszámít az iskola laborgyakorlatába, és az előzetes tapasztalat is nagy előnyt jelent egyetemen.

„Javasolnám több embernek, hogy ha már az ő fejében megszületett, hogy mit szeretne felsőoktatásban tanulni, annak megfelelő szakos középiskolába járjon.”

Végezetül jövőbeli terveiről kérdeztük Kálmánt, aki elmondta, hogy a szakmai vizsga megszerzése után el szeretne helyezkedni vegyipari technikusként, és a munka mellett levelezőn egyetemre járni.

Nektek sem szabad feladni, ha nem sikerül elsőre bejutnotok a választott szakokra, a lényeg, hogy ne hagyjátok abba a tanulást, egy javított érettségivel, nyelvvizsgával újra próbálkozhattok, vagy választhattok egy OKJ-s képzést, ami megalapozhatja a további tanulmányitokat!

Életutak I. – Interjú Dr. Dinók Henriettel

Heninek azt javasolta egy tanára, hogy ne adja be jelentkezését egyetemre – mondván, hogy úgysem végezné el. Azóta diplomát szerzett jogból, politika tudományból, kutatást végzett Kanadában, dolgozott külföldön, jelenleg pedig a Romaversitas Alapítvány igazgatói posztját tölti be. A következő interjúban egy olyan fiatal roma nőt szeretnénk bemutatni nektek, aki kitartásával és szorgalmával példaként szolgálhat sokak számára

Iskolákról, munkákról, Romaversitasról...

Gyerekkoromtól kezdve Újpesten lakom. Mindent Újpesten végeztem egészen az óvodától a jogi egyetemig. Az első diplomámat jogból szereztem, megcsináltam a PhD-t is jogból, amit Szegeden fejeztem be, de a Pázmányon kezdtem. A kutatásaim egy részét Kanadában csináltam, a témám pedig a gyűlölet-bűncselekmények volt. Nem csupán a romákkal, hanem minden védett csoporttal foglalkoztam például az LGBT közösség, zsidók elleni gyűlölet-bűncselekményekkel. Elvégeztem a CEU-n (Central European University) az egy éves political science mesterképzést, de közben kiköltöztem Varsóba, ahol az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet Demokratikus Intézmények és Emberi

Jogok Hivatala (OSCE Office for Democratic Institutions and Human Rights) romákkal foglalkozó külön osztályán voltam.

2006-ban lettem Romaversitasos, 2010-ben fejeztem be a jogi egyetemet akkor elballagtam a Romverből, de felvettek a PhD-ra úgyhogy visszakérültem, és akkor három évet megint Romveres voltam. Akkor megint elballagtam, és rá két évre amikor meg is védtem a dolgozatot akkor megint elbúcsúztattak. De hallgató 2006-tól 2013-ig voltam. Az egyik leghosszabb ideig... stagnáló Romveres. (nevet)

Nehézségről, akadályokról, diszkriminációról...

Többféle nehézségem is volt. A romaságom miatt is plusz a tinédzser lét szerintem mindenkinek egy nehézség, ami akadályozhatja a tanulmányokat (nevet). Én általános iskolában végig nagyon jó tanuló voltam, egy időben nagyon rossz magatartással. Lakótelepi iskolába jártam, ahol nagyon jó közösség volt. De mondjuk nekem ez végig kísérte az életemet, a közösség. Az általános iskolában egy nagyon összetartó közösség volt, ahol fel sem merült az, hogy megkülönböztetnének vagy diszkriminálnának, mert mindenki egyenlő volt, mindenki mindenkinek a barátja volt, mindenki a lakótelepről volt.

Utána középiskolában voltak nehézségek. A Könyves Kálmán Gimnáziumba jártam, ami akkoriban egy elég erős gimnázium volt. Alapvetően középosztály és feletti gyerekek jártak oda, és nekem ez egy nagyon új közeg volt. Nem feltétlenül a romaságom miatt, ez inkább egy társadalmi kérdés. Nagyon-nagyon nehezen illeszkedtem be, nem is nagyon voltak barátaim, és emlékszem, hogy rajtam kívül egyetlenegy roma fiú volt, és vele jóban is voltunk.

Az egyetem az szintén Újpesten volt. Az első év ott is nehezen ment, de utána második évben már Romaversitasos lettem, nekem a Romver nagyon sokat segített abban, hogy jól érezzem magam az egyetemen és az eredményeim is kitűnőek legyenek.

De visszatérve a gimire, ott volt az első alkalom, hogy szembesültem az előítéletekkel. Akkoriban csak azt éreztem, hogy engem valamiért ez és ez a tanár nem szeret. Egy ideig nem tudtam hová tenni, hogy miért, mert alapvetően nem lógtam ki a sorból. Aztán egy idő után egyértelművé vált, hogy mi állt a háttérben.

Első vagyok a családban, akinek diplomája van, és a továbbtanulás az egy nagyon fontos és nehéz kérdés volt a családomban. A szüleim mégis támogattak, édesanyám mindig

is azt akarta, hogy tanuljak. Neki nem is volt kérdés, hogy továbbtanulok, nekem viszont voltak időszakok, amikor megintogtam. Az egyetemi jelentkezések leadásakor megkértem az egyik tanáromat, hogy segítsen, hogy hova adjam be a jelentkezésem. Jogot szerettem volna tanulni, nem csak azért, mert töri-magyarból voltam jó, hanem az érdekelt. De én nem ismertem ezt a világot és a szüleim nem tudtak kiigazodni a felvételi eljárás rengetegében. Mit írjak be elsőnek? Hogy kell pontokat számolni? És azt mondta, hogy *hagyjam az egészet a francba, be se adjam, mert úgyse tudnám elvégezni*. Ehhez képest mondjuk hozzáteszem, hogy évfolyamelsőként végeztem summa cum laude a jogi egyetemen, és köztársasági ösztöndíjas voltam. Ezt meg is említettem neki minden egyes találkozásakor. (nevet)

Volt egy évfolyamtársam a jogi egyetemen, akinek már akkor alkoholproblémái voltak, és ültünk amikor megszólalt az *Erdősziélén sátoroznak az oláh cigányok*. Nem is tudom, hogyan talán valaki berakta. Nagyon jó barátom volt, aki ezt a kávézót csinálta, és mondta, hogy mennyire imádja ezt a zenét. Mondtam, hogy úgy rémlik, hogy anyukám azt mesélte, hogy amikor baba voltam a nagymamám ezt a dalt énekelte nekem. Ezután egyszer csak az egyik ittas évfolyamtársam megszólalt a sarokban, hogy a „*Nagyapád meg a börtönből kísérte hegedűn?*” *Úgyhogy igen, voltak ilyen pillanatok az egyetem alatt is.*

Szülői támogatásról...

Soha nem éreztem azt, hogy bármit nélkülözöm. Édesanyám nem tudom, hogy csinálta. Minden karácsonykor mondta, hogy nincs pénz, most nem lesz ajándék. Aztán nem tudom hogyan, de mindig volt végül ajándék. Ő mindig előteremtette. 18 éves koromig abszolút támogattak anyagilag utána nem sokkal később külön is költöztem. Az egyetem első évében csak költségtérítéssel képzésre vettek fel, és akkor nagyon-nagyon tepertem, hogy átvegyenek államilag támogatottra, és második évben át is vettek. *Utána már ösztöndíjra is jogosult voltam és dolgoztam is, tehát már nem is kellett támogatniuk. Én jobban tudtam őket támogatni, de volt, hogy el sem fogadták.*

Jogról, motivációról, gyűlölet-bűncselekményekről ...

Ez még kicsi koromban jött. Általános iskolás alsós voltam amikor már azt mondogattam, hogy „*Én egyszer jogász leszek, én egyszer jogász leszek!*”. De nem tudom miért,

akkoriban szerintem egyszerűen csak jól hangzott meg nagyon tetszett a szüleimnek. Apukám imádta, amikor azt mondtam, hogy egyszer majd büntetőjogász leszek.

Először egy teljesen más büntetőjogi téma volt, amit választottam, aztán szépen lassan az erőszak fogalmával kapcsolatos kutatásokon keresztül a közösség tagjai elleni erőszakhoz jutottam el, ami ugye a gyűlölet-bűncselekmény tényállás Magyarországon. Akkor rájöttem, hogy ez nagyon érdekes téma. Úgyhogy a végén csak itt kötöttem ki, mert nagyon-nagyon érdekelt, rögtön beleszerettem a témába. Nem csak az alapon fekvő társadalmi problémák és jelenségek miatt. Mert a gyűlölet-bűncselekmények alapja végülis nem más, mint az előítélet. *A gyűlölettel kapcsolatos jelenségeket szemlélhetjük egy „gyűlöletpiramisként”, aminek az alján a sztereotípiák és előítéletek vannak, aztán a különféle előítéletes tevékenységek, diszkrimináció, ezeket követi a gyűlöletbeszéd, majd a gyűlölet-bűncselekmény és a piramis csúcsán van a népiirtás.* Ezért érdekelt, hogy miként jutunk el az előítéletektől a gyűlölet erőszakos manifesztálódásig és utóbbit, hogyan közelítik meg a különböző országok jogi szempontból.

Romaversitas igazgatóságról...

Eredetileg decemberben csak egy pár hónapra jöttem haza Varsóból látogatóba. Illetve miután *hazajöttem Kanadából, megpályáztam az állandó tartózkodási engedélyt, amit most januárban meg is kaptam.* Így előállt egy nehéz döntési helyzet: vagy visszamegyek Varsóba egy senior-adminisztratív pozícióba ahonnan persze van előrelépés vagy kiköltözöm tavasszal Kanadába és ott próbálom ki magam pár évre. Január végén *Kanada mellett döntöttem.* Egy hétre rá felhívott Bogdán Mária (Marsci) a Kuratórium elnöke és meghívott egy interjúra a Romaversitas igazgatói posztjára. Ültem sokkos állapotban, hogy most mit fogok csinálni? Bejöttem az interjúra aztán ki is választottak, utána már ment minden a maga útján, de ez egy nagyon nehéz döntés volt. Az első pillanattól kezdve azt éreztem, hogy ezt csinálnom kell. *Csak hát az van, hogy felnőtt ember nem hoz érzelmi döntést főleg nem karrier kérdésben, mármint pusztán érzelmi kérdést. Pro-kontra listát írtam, nagyon sokat gondolkoztam rajta aztán érzelmi döntést hoztam, amit alátámasztottam érvekkel. (nevet)*

Egyszerre vagyok volt hallgató és a szervezet vezetője. Azt hiszem ennek az identitásnak még ki kell fornia. Bármikor tárgyalok magabiztosan bárkivel a Romaversitasról, de amikor ki kellett állni azok

elé az emberek elé, akik a társaim, közösségem elé akkor kicsit megszeppentem. Most minden pillanat arról szól, hogy azért kell harcolni, hogy ez működjön. *A saját bőrömön tapasztaltam meg, hogy mennyit jelenthet a Romaversitas, és ezért pontosan tudom, hogy ezt nem szabad veszni hagyni.*

Ifjúságról, motivációról, tanácsokról...

Az általános iskolában is volt legalább egy, a középiskolában is volt legalább egy és az egyetemen is volt legalább egy olyan személy, aki hitt bennem és, aki azt mondta, hogy ez menni fog. Ezek a személyek mindenki életében

nagyon fontosak. Ezt adja a Romver is. A Romverben is az a plusz, hogy látod, hogy vannak még olyanok, mint te. Az első évben amikor az egyetemre besétáltam azt éreztem, hogy egyedül vagyok ebben a világban. Második évben besétáltam a Romverbe és azt láttam, hogy itt vannak olyan emberek, mint én, akik ugyanazt élik át, ugyanazok a gondolataik, érzelmeik és ezt nem ciki megosztani. Visszajelzés, megerősítést és segítséget kaptam. *Ezt tanácsolnám a fiataloknak is, hogy kérjenek segítséget.* Tényleg. Ha az ember elakad akkor nem kell mindig mindent maga megoldania. Biztos, hogy lehet valahogy segítséget találni. Nekem például nem segített a középiskolában a tanár úgy jutottam el a kisebbségi önkormányzathoz, akik irányítottak a Romaversitashoz, amelynek mindent köszönhetek és most én vezetek. Szerintem az emberek nagyon sokszor nem mernek segítséget kérni. Biztos, hogy lehet olyat találni a közösségben, aki tud segíteni. A Romaversitas ereje is abban rejlik, a közösségben, ami 1996 óta folyamatosan épül, és amelyet reményeim szerint most egyszerre fogunk megerősíteni és bővíteni.

Április 8. - Nemzetközi Roma Nap

1971. április 8-án tartották a romák első világkongresszusát. A London melletti Orpingtonban megrendezett tanácskozáson az Indiából és húsz másik országból érkezett küldöttek április 8-át nemzetközi roma napnak nyilvánították, elfogadták a cigány nép szimbólumát, zászlaját, mottóját, himnuszát, és ekkor ismerték el hivatalosan a cigány nyelvet.

Fotó: <http://www.fovarosi-hirhatar.hu>

Az ünnepnap többször nemzetközi figyelemet kapott, például **II. János Pál pápa** felhívta a figyelmet a romák tiszteletére, 2003-ban a **dalai láma** gyertyát gyújtott az ünnepen, 2006-ban **Maud de Boer-Buquicchio**, az Európa Tanács főtitkárhelyettese hívta fel a figyelmet a romák szociális esélyegyenlőségének szükségére, 2009-ben pedig **Hillary Rodham Clinton** beszélt az USA hozzájárulásához az európai romák emberi jogainak védelmében.

A világnap a világ számos országában évente ünnepek, toleranciaerősítő rendezvények, viták és szakmai fórumok keretében ad alkalmat és lehetőséget, hogy széles társadalmi rétegek figyelmét hívják fel a roma közösségek kulturális értékei mellett a súlyos szociális, egzisztenciális helyzetére.

2012 óta Magyarország is egyre több figyelmet fordít az ünnepnapra, azóta minden évben átadják például a hétköznapi roma hősöknek ítélt Aranypánt díjat, több koncert, műsor látogatható szerte a városban, és egyre több vidéki településen ismertté vált. Vegyetek részt minél többen ezen a jeles napon, vagy kezdeményezzétek saját teleüléseiteken!

Roma emberek egy szál rózsát nyújtanak át a járókelőknek a budapesti Deák téren, azzal a mondattal: Fogadja szeretettel ezt a rózsát a romák és az emberszeretet világnapja alkalmából. Budapest, 2012. április 8. MTI

Fotó: Földi Imre

Hogyan teremtette az Isten az embert?

Amikor az Isten megteremtette a világot, gondolta, embert is teremt hozzá, hogy ne legyen olyan magányos. Meg is dagasztott egy nagy adag kenyértésztát, megcsinálta az első embert, berakta a kemencébe sülni. Igen ám, de olyan kíváncsi volt, hogy milyen lett az első ember, hogy túl korán kivette a kemencéből. Fehér is maradt, mint a hó. Útjára eresztette a fehér embert, aztán nekilátott sütni egy másikat. Volt még tészta is bőségesen. Jól megrakta a kemencét, nagy parazsat csinált, hát olyan szép barnára sült a következő ember, éppen amilyenre szeretett volna.

Ez lett a cigány.

Na, nekiálltak mulatni, mert az az ember igen mulatós, nótás, táncos kedvű volt, de az isten előbb berakta sülni a maradék tésztát, mivel nem volt szíve kidobni. Csakhogy a nagy mulatásban megfeledkezett róla. Oda is égett az utolsó teremtmény! Tiszta fekete lett. De őt sem bánta az Isten. Megáldotta, útjára eresztette őt is. Csak a cigányt marasztotta ott, vele akart mulatni minden holdas éjjelen.

/Eredetmesék Hargitai Ildikó átigazításában/

Kanalas Dominika: Cím nélkül

talán ha ültetnék egy csókot a szádra
 bekúszna a gondolataid közé
 hogy az indák át- meg átszójék az elméd
 s végül leüljenek egy sarokban

talán ha ültetnék egy csókot a nyakadra
 pontosan az állkapcsod vonala alá
 lesettenkedne egész a tüdődig
 hogy megfesse a beszívott oxigént

talán ha nem kísérleteznék tovább
 a szavak utat találnának a levegőre
 hogy csúzlíként nyújtsák meg az időt
 míg el nem indul újra

Ismerd meg a cigány zászlót!

A **kék sáv** jelenti az eget, úgy fizikai, mint átvitt értelemben. Utal a végtelenségre, szabadságra és a lehetőségekre, valamint túlvilági dolgokra, a mennyországra, keresztényeknek Istenre.

A **zöld sáv** a földet jelképezi. A növények, a legelők és a természet zöldje. Utal a cigányság természetszeretetére és természetközeli életmódjára. Ugyanakkor a végtelen ég kékjével szemben jelenti a földi kötöttségeket, a konkrét adottságokat, az azok által kijelölt szűkebb lehetőségeket.

A **vörös kerék**, vagy - ahogy szanszkrit kifejezéssel gyakran illetik, a csakra - többszörösen összetett szimbólum. Utal az őshaza, India zászlójára, ahol a csakra a "Törvény" szimbóluma. A dharma jelentése a hindu vallásban nem csak a földi igazságszolgáltatást, társadalmi igazságosságot jelenti, hanem a kozmikus törvényszerűségeket, a "lét örök törvényét". A kerék jelképezi természetesen az utazást, a vándorló életmódot és a cigányságnál gyakran tapasztalható migrációt. A kerék

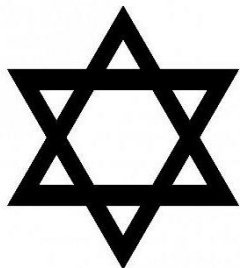
formájával és színével jelképezi a lemenő és felkelő napot, utalva ezzel az idő ciklikusságára, a folyamatos újjászületés lehetőségére.

Zsidó vallási szimbólumok

1. A menóra

A legősibb zsidó szimbólum kétségtelenül a hétágú gyertyatartó. Egyesek szerint a hétágú lámpás a hét 7 napját jelenti, s a páros és páratlan napok középpontjában a szombat áll. Mások úgy vélik, hogy az oldalsó lángok a világ “hat irányát” jelzik.

2. A Dávid-csillag

Két egymásba fordított, egyenlőszárú háromszög. A kabbala szerint a Dávid-csillag hat ága és a hozzájuk tartozó hat kis háromszög megfelel a világ hat irányának, amelyről már korábban szoltunk. A csillag közepén levő hatszög pedig — akárcsak a menóra középső szára — a világ középpontját jelentő Istent szimbolizálja. Ezért szokás a Dávid-pajzs hatbetűs héber nevét a hat kis háromszögben elhelyezni.

3. A kettős kőtábla

Szintén ősi zsidó jelkép, csak hogy nem elsősorban a zsidó identitást, inkább a zsidó vallást, a vallásos gondolkodást szimbolizálja. Eredete a messi bibliai múltba nyúlik vissza: a Szentírás szerint Mózes két kőtáblára írta hozta le a Szináj hegyéről a Tízparancsolatot. Így a kettős kőtábla mindmáig (és nem is kizárólag zsidó körben) az általános emberi erkölcsöt és a mózesi tanítást, a Tórát hirdeti. Ezért szokták azt leginkább zsinagógák, zsidó iskolák és vallási intézmények homlokzatára helyezni.

4. A mezuzza

A hívő zsidók ajtófélfáin található kis doboz, a mezuzza. Ez a héber szó egyszerűen ajtófélfát jelent, mert a mózesi törvény már ősi időben elrendelte: “s írjátok azokat házad és kapuid ajtófélfáira”. Éppen ezért a dobozban található kis pergamen lapon a legfőbb zsidó imádság, a “Halljad Izrael” első két szakaszát találjuk, kézzel írt kalligrafikus héber betűkkel.

5. A kipá

A talán legjellegzetesebb zsidó viselet, a vallásosabb zsidó férfiak által viselt sapka, a kipa vagy lkkapedli. Héberül a kapedlit kipának mondjuk, amely szó kupolát, égboltozatot is jelent. Amikor a sapkát fejünkre borítjuk, úgy érezzük, a Mindenható ege borul fölénk, védelmet és lelki biztonságot nyújtva nekünk. A Véges és a Végtelen találkozik e mozdulatban.

Laci, az olasz gólkirály

Lakatos László neve a futball világából lehet ismerős. A 17 éves fiú jelenleg a diósgyőri utánpótlás csapatát erősíti, a Polgár Alapítvány ösztöndíjasa. Mesélt nekünk a kezdetekről, az elért sikerekről és jövő béli terveiről is.

Honnan érkezted? A családban volt még valaki, aki sportolt?

Megyaszóról érkeztem, a hétköznapiakat Miskolcon töltöm, ahol a klubtól kaptam egy lakást. Apukám és nagybátyám is fociztak. Mindketten nagyon tehetségesek voltak, a futball biztosította a megélhetésük, ebből jutottak saját házhoz. Édesapám karrierjének egy térsérülés állt az útjába, nagybátyám pedig vállalkozó lett. Most közösen dolgoznak. Nyugodtan kijelenthetem, én mindkettőjüktől örököltem a tehetséget és a sport szeretetét.

Mióta focizol? Mikor kezdtél komolyabban foglalkozni a sporttal?

Már egész kicsi koromban fociztam már, minden napom ezzel töltöttem. Diósgyőrbe 12 évesen kerültem, ekkor kezdtem el csapatban játszani. Most korosztályos válogatott vagyok, 15 éves koromtól profi szerződéssel rendelkezem.

Milyen sikereket értél el eddig?

Olaszországban gólkirály címet szereztem. Itt torna győztes lett a csapatom az Intert, AC Milant és Bolognat megelőzve.

A jövőben hogyan látod magad? Komolyabban szeretnél foglalkozni a focival, esetleg hobbi szinten?

Minél hamarabb szeretnék bemutatkozni NB1-ben. A közeljövőben lesz esélyem Olaszországba igazolni, ez nagy lehetőség lenne számomra. Érettségi után edzői képzésre jelentkezem. Most és a jövőben is komolyan foglalkozom a focival.

KVÍZ

(A Roma Sajtóközpont összeállítása)

1. **Melyik amerikai elnök rendelkezett roma felmenőkkel?**
 - a. George W. Bush
 - b. Franklin D. Roosevel
 - c. Bill Clinton
 - d. Dwight D. Eisenhower

2. **Farkas János az Aranycsapat utáni generáció roma válogatott futballjátékosa volt. A remek focistát annak idején az AC Milan is le akarta igazoltatni. Mi az, ami visszatartotta őt attól, hogy elfogadja a felkérést?**
 - a. a felesége nem mehetett volna vele
 - b. Olaszországban nem lehet igazi, magyaros paprikás csirkét enni
 - c. közvetlenül az ajánlat után komoly sérülést szerzett, ami miatt a Milan visszavonta az ajánlatot
 - d. származása miatt még a kiutazás előtt sok támadást kapott a Milan szurkolóitól és leendő csapattársaitól, ezért úgy döntött, Magyarországon marad

3. **Cziffra György Liszt Ferenc-díjas zongoraművész élete viszontagságos úton vezetett a világsikerig. Az alábbiak közül mi nem igaz a zenészre?**
 - a. Franciaországban az általa kialakított koncerttermet az akkori francia miniszterelnök avatta fel
 - b. szovjet hadifogoly volt
 - c. 8 évesen már a Zeneakadémia hallgatója volt
 - d. lopásért – jogtalanul – elítélték, egy évet ült börtönben

4. **Melyik hazai színész/nő volt a Romaversitas (roma egyetemistákat támogató alapítvány) ösztöndíjasa?**
 - a. Csányi Sándor
 - b. Kovács Patrícia
 - c. Gubás Gabi
 - d. Rudolf Péter

5. **Lakatos Menyhért 1928-2007 között élt, mélyszegénységbe született roma író. Minek köszönhette, hogy lehetősége volt tovább tanulni?**
 - a. Szülei korán meghaltak, és egy gazdag család fogadta örökbe

- b. Gyermekkorában az iskolaigazgató egy vadászat során véletlenül meglőtte, s hogy a család ne jelentse fel, ösztöndíjat ajánlott a tehetséges fiúnak
- c. Középiskolába a fővárosba járt, az iskola mellett kora reggel és hétvégenként dolgozott, hogy fizetni tudja a kollégiumot és későbbi tanulmányait
- d. Nem volt lehetősége továbbtanulni, fizikai munkát végzett, mellette szabadidejében írt, míg egy osztrák író felfedezte és elkezdte támogatni munkáját

6. Melyik futballista nem roma származású az alábbiak közül?

- a. Cristiano Ronaldo
- b. Andrea Pirlo
- c. Jesus Navas
- d. André-Pierre Gignac

7. Szabó Ilona 17 évesen vesztette életét. Melyik eseményhez köthető a fiatal lány halála?

- a. Az 1956-os forradalomhoz. Ilona néhány nap alatt 6 főt irányító parancsnok lett a Corvin közben, azonban október 28-án lelőtték.
- b. A második világháborúhoz. A roma holokauszt során ő is a birkenauai lágerben vesztette életét. Naplót vezetett, amelyből sokat megtudhatunk a lágerbe hurcolt cigányok utolsó napjairól.
- c. A 2008-2009-es romák elleni gyilkosságsorozat egyik áldozata volt. Az iskolából hazafelé menet lőtték le.
- d. Az első világháborúhoz. A fronton megsérült katonákat ápolta, amikor egy bombatámadás során életét vesztette. Ő volt az egyetlen roma önkéntes ápolónő, akinek emléke fennmaradt.

8. A következő roma származású hírességek közül kit ábrázol a francia festő, Henri de Toulouse-Lautrec *Idylle Princièrre* című festménye?

- a. Péli Tamás, festő
- b. Lakatos Menyhért, író
- c. Charlie Chaplin
- d. Rigó Jancsi

9. Mi alapján valószínűsítik Charlie Chaplinről, hogy roma származású volt?

- a. önéletrajzi könyvében megírta
- b. születési anyakönyvi kivonatából, amelyen feltüntették a 'G' betűt, utalva származására – „Gypsy”
- c. egész életében egy roma közösségben élt
- d. egy, a halála után előbukkant levélből

10. Hol hangzott el a következő mondat: „Ne féljeteK magyarok, megjöttek a cigányok!”

- a. az egri vár védésekor mondták a cigányok, akik ásót-vasvillát ragadva a magyarok segítségére siettek
- b. egy II. világháborús lágerben, ahol a magyar zsidókat és a cigányokat egymás melletti barakkokba zárták, s amikor a cigányok fellázadtak, segítettek a közelben fogvatartott többi magyaron is
- c. a huszonöt évvel ezelőtti marosvásárhelyi vérengzéskor, amikor a város magyar lakosságát a környező falvakból odaérkezett cigányok védték meg a lincselni készülő románoktól
- d. egy falusi esküvőn, ahová nem ment el a kifizetett zenész, így muzsika nélkül maradtak volna, hacsak a közelben lakó prímás és barátai nem mentik meg az estét

11. Melyik ismert zenész nem roma származású?

- a. Molnár Ferenc Caramel
- b. Pitbull, rapper
- c. Cher Lloyd, a 2010-es brit X Faktor negyedik helyezettje
- d. Robert Plant, a Led Zeppelin énekese

12. Fehér Sándor zenész a 2012-ben elsüllyedt Costa Concordia fedélzetén dolgozott, és amikor a hajó süllyedni kezdett, számtalan gyermek életét mentette meg, mielőtt – újabb mentőmellényeket keresve a hajó már vízbe merült részén – eltűnt, és életét vesztette. Melyik mondata híresült el, amelyet néhány nappal a hajó indulása előtt mondott?

- a. Szeretem a hajót, de túl sok időt töltök a családom nélkül – hamarosan befejezem.
- b. A zenélés az életem, a hajózás a hobbim – ennél jobb munkát keresve sem találnék.
- c. Ezt az utat még megcsinálom, de aztán gyerekeket akarok tanítani.
- d. A múlt éjjel azt álmodtam, elsüllyedt a hajó. Ez az utolsó utam, nem hagyhatom magára a családom.

13. Miről híres Rigó Jancsi cigányprímás?

- a. Arról, hogy elszerette egy belga herceg feleségét
- b. Arról, hogy a világ minden fővárosában zenélt
- c. Arról, hogy ő volt az első cigányzenész, akinek lemeze jelent meg
- d. Arról, hogy cukrászként is dolgozott, s ő alkotta meg az ismert rigójancsi sütemény receptjét

+1. Péli Tamás a nemzetközi szintén is ünnepeit roma festőművész volt. Az alábbiak közül mi nem mondható el róla?

- a. 4 éves korától kezdve minden felületre rajzolt, amit ért: tükör, fala, lepedők, ablakok
- b. a Holland Királyi Akadémia professzora személyesen látogatott Magyarországra, hogy Péli gimnáziumának vezetői engedjék a tehetséges fiatal náluk tanulni
- c. egy baleset során lebénultak a kezei, így élete utolsó éveiben nem festhetett – sokan mondják, ebbe halt bele
- d. Pályatársaival együtt gyakran hangoztatta ő is: „Homlokomon két aranypánt van. Az egyik a cigányságom, a másik a magyarságom.”

A megoldásokat a risegyesulet@gmail.com e-mail címre küldjétek!

Az első három beküldő ajándékot kap!

Roma Ifjúsági Segítő Egyesület – RISE

Elérhetőségek:

Hivatalos honlap: www.riseup.hu

E-mail cím: risegyesulet@gmail.com vagy info@riseup.hu

Facebook oldal: www.facebook.com/romaifjusagisegitoegyesulet

Copyright: RISE

Ez a Mű a [Creative Commons Nevezd meg! - Ne add el! 4.0 Nemzetközi Licenc](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/) feltételeinek megfelelően felhasználható.

A kiadvány fordítását az *Emlékezet, Felelősség és Jövő Alapítvány (EVZ)* támogatta. Jelen kiadvány tartalma a szerző véleményét tükrözi, és az nem feltétlenül esik egybe az EVZ Alapítvány véleményével.